

Samlenotat

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Konkurrenceevnerådsmøde den 30. maj 2016 (forsknings- og rumdelen)

RUM

9. Rumstrategi for Europa

a) Implementering af rumstrategien for Europa

- Udveksling af synspunkter

b) Rådskonklusioner om en rumstrategi for Europa

- Vedtagelse

FORSKNING

10. Rådskonklusioner om strømning af monitorering og afrapportering inden for forskning og innovation

- Vedtagelse

11. Effekten af investeringer i forskning og innovation

- Udveksling af synspunkter

3. maj 2017

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse
EU-samarbejde om Forskning og
Uddannelse

Bredgade 40
1260 København K
Tel. 3544 6200
Fax 3544 6201
Mail sfu@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler
Josephine Them Parnas
Tel. 72 31 83 71
Mail jtp@ufm.dk

Ref.-nr. Dokument nr.

9A. Implementering af rumstrategien for Europa

1. Resumé

Kommissionen fremlagde i oktober 2016 en rumstrategi for Europa. Kommissionen har bebudet, at strategien vil blive fulgt op med en plan for implementering af strategiens initiativer, idet Kommissionen samtidig har givet udtryk for vanskeligheder med at udarbejde en detaljeret implementeringsplan i lyset af usikkerheden forbundet med de kommende forhandlinger om EU's flerårige finansielle ramme.

Det maltetiske EU-formandskab forventes at udsende spørgsmål forud for rådsmødet, som skal strukturere drøftelsen.

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 26. oktober 2016 en meddelelse med en rumstrategi for Europa og har til hensigt at fremlægge en proces for implementering heraf.

Det maltetiske EU-formandskab ønsker på baggrund af konkurrenceevnerådsmødet den 30. maj 2017 at have en drøftelse af Kommissionens implementering af rumstrategien. Det forventes, at formandskabet forud for rådsmødet udsender en række spørgsmål med henblik på at strukturere drøftelsen.

Kommissionen har endnu ikke fremlagt nogen detaljeret plan for implementeringen af strategien og har understreget, at man ikke vil kunne fremlægge en detaljeret tidsplan med finansielle tiltag. Kommissionen har lagt til grund, at der er mange usikkerheder i implementeringen af strategien, navnlig i forbindelse med budgetsituationen, idet man hverken kender Kommissionens budget i den næste flerårige finansielle ramme eller de finansielle implikationer af Storbritanniens udmeldelse af EU.

Kommissionen skal desuden inden udgangen af 2017 fremlægge midtvejsevalueringer for forordningerne for EU's rumprogrammer, satellitnavigationssystemet Galileo og jordobservationssystemet Copernicus, samt for forordningen for GNSS-agenturet GSA. Udfaldet af disse evalueringer vil også kunne have indflydelse på prioriteringen af Kommissionens budget i indværende og kommende budgetperiode.

3. Formål og indhold

Der foreligger endnu ikke nogen implementeringsplan. Formandskabet har endnu ikke fremsendt spørgsmål til drøftelsen på rådsmødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

En kommende implementeringsplan har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark, idet regeringen mener, at en række af strategiens initiativer kan have en positiv effekt på vækst og beskæftigelse samt bidrage til en mere effektiv myndighedsvaretagelse på en lang række områder.

8. Høring

Udkast til samlenotat om punktet har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 3. maj med høringsfrist den 8. maj 2017. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle landene støtter en implementeringsplan for rumstrategien for Europa.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens rumstrategi for Europa og ser gerne, at Kommissionen fremlægger en køreplan for implementeringen af strategiens bebudede tiltag. Regeringen har dog samtidig forståelse for de usikkerheder, Kommissionen er underlagt i arbejdet med køreplanen med henblik på de kommende budgetforhandlinger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9B. Rådskonklusioner om en rumstrategi for Europa

1. Resumé

Kommissionen fremlagde i oktober 2016 en rumstrategi for Europa, som skal medvirke til at fremme den europæiske rumindustri samt udbrede rumbaserede løsninger til flere dele af samfundet til gavn for vækst og beskæftigelse, effektiv forvaltning, løsning af globale udfordringer m.m.

Det maltetiske EU-formandskab har udarbejdet et udkast til et sæt rådskonklusioner om strategien, som grundlæggende udtrykker støtte til Kommissionens tiltag. Rådskonklusionerne er blevet drøftet på en række møder i Rådets arbejdsgruppe for rumpolitik, og regeringen støtter på baggrund af disse drøftelser formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

2. Baggrund

Med Lissabon-traktatens artikel 189 introduceredes rummet i traktat-sammenhæng, hvoraf det fremgår, at Unionen skal udarbejde en europæisk rumpolitik. Kommissionen fremlagde den 26. oktober 2016 en meddelelse med en rumstrategi for Europa. Det maltetiske EU-formandskab har udarbejdet et sæt rådskonklusioner på baggrund af denne meddelelse, som er blevet behandlet på en række møder i Rådets arbejdsgruppe for rumpolitik i foråret 2017.

Regeringen fremlagde Danmarks første nationale strategi for rumområdet i juni 2016. Strategien udstikker rammerne for rumområdet i Danmark og bidrager til, at virksomheder, forskere og myndigheder kan indfri forventede potentialer på området. Forskerne får adgang til væsentlig forskningsmæssig viden, virksomhederne får bedre muligheder for udvikling af nye rumbaserede produkter og serviceydelser, og myndighederne vil få bedre mulighed for at opnå effektivisering og kvalitetsforbedring. Rumstrategien for Europa vurderes at understøtte regeringens ambitioner på området.

3. Formål og indhold

Formandskabets udkast til rådskonklusioner udtrykker grundlæggende støtte til rumstrategien for Europa. Der fokuseres i rådskonklusionerne på, at rummets gavnlige effekter kommer samfundet og EU's økonomi til gode, at der skabes en konkurrencedygtig og innovativ europæisk rumsektor, at EU opnår en selvstændig og uafhængig adgang til rummet, og at bruge rummet til at styrke Europas rolle som global aktør.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Udkast til samlenotat om punktet har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 3. maj med høringsfrist den 8. maj 2017. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til rådskonklusionerne blandt landene.

10. Regeringens generelle holdning

Rådskonklusionerne er blevet behandlet på tre møder i Rådets arbejdsgruppe for rumpolitik. Danmark har på møderne arbejdet for, at der i rådskonklusionerne rettes fokus mod vigtigheden af Arktis som strategisk område samt mod udviklingen af rumsektoren mod et mere privatiseret og kommercielt marked (det såkaldte New Space). Danmark har også arbejdet for, at Rådet i konklusionerne opfordrer Kommissionen til at undersøge en evt. udvidelse af Det europæiske GNSS Agenturs (GSA) opgaver og beføjelser i fremtiden. Endelig har Danmark arbejdet for, at det i konklusionerne slås fast, at EU's to rumprogrammer Galileo og Copernicus er civile programmer under civil kontrol.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

Regeringen vurderer, at konklusionerne på disse områder afspejler Regeringens holdning på tilfredsstillende vis og kan på denne baggrund støtte formandskabets udkast til rådskonklusioner.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

10. Rådskonklusioner om strømlining af monitorering og afrapportering inden for forskning og innovation

1. Resumé

Rådskonklusionerne tager udgangspunkt i kravene til medlemslandenes indrapportering af forskellige data om forskning og innovation til Kommissionen. Det understreges, at det er essentielt at strømline og reducere medlemslandenes administrative byrder forbundet med afrapportering, og der anvises en række muligheder for det videre arbejde – både i Kommissionen, blandt medlemslandene og i fællesskab. Samtidig opfordrer Rådet til bedre anvendelse af den information, der genereres på baggrund af data fra medlemslandene. Regeringen støtter rådskonklusionerne, herunder formålet om at opnå administrative lettelser.

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

2. Baggrund

Det maltesiske formandskab fremlagde udkastet til rådskonklusioner den 27. februar 2017, parallelt med vedtagelsen 2. marts 2017 i Udvalget for det Europæiske Forskningsrum og Innovation (ERAC) af en udtalelse om samme emne. I rådskonklusionerne henvises der således til ERAC-udtalelsen, og indholdet i de to dokumenter er på linje med hinanden.

Det maltesiske formandskab har i en forudgående analyse vurderet rapporteringskravene i forbindelse med det europæiske forskningsrum (ERA), og har i den forbindelse identificeret 10 periodiske rapporter, hvoraf størstedelen er baseret på data fra EU's medlemslande og de tredjelande, der er associeret til Horizon 2020. I samme analyse opřidser malteserne samtidig en række af de tiltag, Kommissionen allerede har taget med henblik på strømlining.

Rådskonklusioner er politiske hensigtserklæringer, der som udgangspunkt vedtages ved konsensus.

3. Formål og indhold

Med henvisning til tidligere rådskonklusioner, herunder om dagsordenen for bedre regulering, noterer rådet, at monitorering af landenes forsknings- og innovations- evne er en fundamental del af både national og international politikudvikling. Det bemærkes, at Kommissionen regelmæssigt producerer og publicerer rapporter om forsknings- og innovationsevnen, f.eks. "European Innovation Scoreboard", ERA-fremskridtsrapporter og "RIO"-landerapporterne, hvilket bidrager til implementering af ERA. Rådet anerkender behovet for at indsamle både kvalitative og kvantitative data til formålet.

Rådet understreger dog samtidig, at der er yderst vigtigt at reducere medlemslandenes relativt store administrative byrde i forhold til dataindsamling – og at dette skal ske via strømlining, og ud fra principper om effektivitet, proportionalitet og målrettet "impact".

Rådet påpeger samtidig, at der er behov for bedre brug af data og for i højere grad at sørge for, at information genereret ud fra data føres tilbage til medlemslandene på en måde, så den kan anvendes til politikudvikling. Rådet anerkender Kommissionens indsats på området. Der henvises bl.a. til samarbejdet om koordineret data-

indsamling med OECD og valget om at sløjfe de tidligere ”R&I country profiles” til fordel for målrettet infografik og ”RIO”-landerreporterne.

Rådet byder ERAC’s udtalelse af 2. marts 2017 velkommen, herunder at:

- overlap af anmodninger til medlemslandene om data til forskellige formål skal undgås,
- der skal være rimelige og klare tidsfrister for indsamling,
- rapporteringsfrekvensen skal afbalanceres,
- medlemslandene skal have mulighed for at kommentere på bedømmelser,
- de forskellige rapporters brugbarhed i forhold til politikudvikling er af væsentlig betydning, samt at
- inddragelse af interessenter til at forbedre samfundets kendskab til forskning vil maksimere værdien af afrapportering.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

Kommissionen opfordres til at arbejde videre ud fra disse emner. Konkret henvises der bl.a. til muligheden for at give information til medlemslandene via et ”single access point”, til at høre medlemslandene om planlagte initiativer til strømlining, samt til at anvende digitale rapporteringsværktøjer og mere proaktiv kommunikation af analyser, så slutbrugerne opnår en bedre forståelse af de bagvedliggende metoder.

Rådet opfordrer medlemslandene til bedre intern koordinering af rapportering og til at hjælpe med at udbrede kendskabet til de forskellige rapporter om forskning og innovation.

Rådet opfordrer både Kommissionen og medlemslandene til at sørge for, at data sættes i kontekst, f.eks. via kvalitative analyser af kvantitative data, og til at udveksle gode eksempler på dataindsamling.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark.

8. Høring

Udkast til samlenotat om punktet har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 3. maj med høringsfrist den 8. maj 2017. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til forslaget blandt de øvrige medlemslande.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte rådskonklusionerne, herunder formålet med at strømline og reducere administrative forpligtelser for medlemslandene.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

11. Effekten af investeringer i forskning og innovation

1. Resumé

Det forventes, at formandskabet vil lægge op til en drøftelse om det økonomiske rationale for forskning og innovation, dvs. effekten ("impact") af offentlige investeringer på området, med henblik på at forberede drøftelsen af midtsvejsevalueringen af Horizon 2020 på det uformelle rådsmøde i juli. Der tages formentlig udgangspunkt i Kommissionens rapport fra marts 2017 om "The economic rationale for public R&I funding and its impact". Der er ikke modtaget et dokument til punktet.

Sagen forelægges Folketingets Europaudvalg til orientering.

2. Baggrund

Det maltesiske formandskab ønsker med punktet at forberede ministrenes drøftelse på det uformelle rådsmøde 25. juli 2017 af midtvejsevalueringen af Horizon 2020. Der tages formentlig udgangspunkt i Kommissionens rapport fra marts 2017 om "The economic rationale for public R&I funding and its impact", som er et delelement i midtvejsevalueringen. Resultaterne af midtvejsevalueringen forventes præsenteret den 3. juli 2017.

Rapporten konkluderer, at forskning og innovation er nøgle-"drivere" i forhold til produktivitet og økonomisk vækst. Således stammer ca. 2/3 dele af Europas økonomiske vækst i årene 1995-2007 fra forskning og innovation, og fra 2000-2013 var forskning og innovation grundlaget for 15 % af Europas produktivitetstigning. Samtidig er der imidlertid en bred erkendelse af, at Europa har udfordringer i forhold til at omsætte investeringerne til konkrete resultater, f.eks. nye virksomheder og jobs og dermed sakker bagud i forhold til andre videnscentre i den globale økonomi. Det forventes, at midtvejsevalueringen af Horizon 2020 vil sætte fokus på bl.a. denne udfordring.

Mere overordnet skal drøftelsen formentlig også ses i lyset af udfordringen med forskellene på medlemslandenes forskningsintensitet, og i den forbindelse også EU-13 landenes, dvs. de "nye" medlemslandes, relativt lave hjemtag fra EU's rammeprogram for forskning og innovation.

3. Formål og indhold

Der er ikke modtaget et dokument til punktet så nærmere formål og indhold kendes ikke.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Udkast til samlenotat om punktet har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Forskning den 3. maj med høringsfrist den 8. maj 2017. Der er modtaget bemærkninger fra Københavns Universitet (KU). KU indstiller, at man også forsat ser på impact i et bredere lys. KU er enig i, at forskning og innovation er økonomiske ”drivers”, men det er væsentligt også at pointere vigtigheden af at udføre basalforskning, hvor vi forventeligt først vil kunne måle forskningens effekt om en årrække. Dette perspektiv, og fokus på basalforskningen, bør indgå som vigtige elementer både ift. midtvejsevalueringen af rammeprogrammet og i opbygningen af det nye rammeprogram.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke modtaget et dokument til punktet.

Styrelsen for Forskning og
Uddannelse

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen mener, at investeringer i forskning og innovation er essentielt i forhold til at sikre vækst og beskæftigelse og løsninger på samfundsmæssige udfordringer.

Samtidig mener regeringen, at det er vigtigt, at de offentlige forskningsinvesteringer bliver anvendt, så de skaber mest værdi for erhvervslivet og resten af samfundet, og i den forbindelse har regeringen iværksat en effektanalyse af forsknings- og innovationsindsatsen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.